

Landbruks- og matdepartementet

Oslo, 28. nov 2022

Deres ref: 17/1426

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG OM ENDRINGER I FORSKRIFT OM BEREKRAFTIG SKOGBRUK 2022.

Naturvernforbundet, WWF, Sabima, og Natur og Ungdom takker for muligheten til å gi innspill til denne høringen.

Vi mener det framlagte forslaget fra departementet går i feil retning og har svært store mangler, og ber derfor om at departementet trekker forslaget i sin helhet.

Generelle merknader:

Den eksisterende bærekraftforskriften tar hovedsakelig hensyn til intensiv skogsdrift og er tross navnet svært svak på miljø. Vi mener det framlagte forslaget vil bety en klar ytterligere svekkelse av hensynet til naturmangfoldet i skogen og en sterk svekkelse av skogeierens mulighet til å velge en mer miljøvennlig skogskjøtsel. Å fremme et skogbruk som bygger på monokulturer av barskog er både naturfiendtlig, klimafiendtlig, og risikabelt for næringen selv.

Naturmangfold:

Halvparten av de rødlistede artene i Norge hører hjemme i skogen og 87 % av disse trues av kommersielt skogbruk, hvor flatehogstskogbruket med etterfølgende ensaldrete og ensformige skoger dominerer.

Forslaget fra departementet vil videreføre og forsterke svekkelsen av levekårene for en stor del av arts mangfoldet. Ensidig barskog vil gi surere og mer artsfattig jordsmonn enn ved innblanding av lauvtrær – til ugunst for en rekke arter. Høy tretetthet går på bekostning av undervegetasjonen i form av lavtvoksende trær (f.eks. hassel), busker og lyng. Tette skoger vanskeliggjør blåbærrisets naturlige utbredelse og svekker således en viktig mattilgang for mange viltarter.

Klima:

Skog kan bidra til å redusere omfanget av naturkatastrofer og ekstremvær, mens skog med lite variasjon, som forslaget vil favorisere enda mer enn i dag, er lite robust og tåler ekstremhendelser som flom, tørke og insektangrep dårligere enn en variert skog med ulike treslag og strukturer. Varmere, våtere og villere vær vil gi en økning i skadefrekvensen på skogen, en utfordring som ikke er problematisert i høringsutkastet. Skadefrekvensen er allerede stor, og størst i ensaldret granskog. Oppbygging av robuste bestand står i motsetning til forslagets ensidige satsing på stor tetthet av bartrær.

Skogbruket er en langsiktig næring og må ta hensyn til de nye forholdene klimaendringene vil representere og planlegge for dette. Foreslåtte endringer baserer seg på et manglende kunnskapsgrunnlag. Det kommer hele tiden ny kunnskap om klimaendringenes påvirkning på norsk skog, og blant annet kom det tidligere i år en grundig utredning fra Vitenskapskomiteen for mat og miljø om [klimaendringer og påvirkning på økosystemet skog](#). Endringsforslagene i forskriften vil gå imot anbefalinger basert på denne nye kunnskapen. Med et stadig varmere klima blir gran feil treslag i framtidig skogproduksjon i lavlandet. Ensidig satsing på bartrær er å kjempe mot naturen og mot skogbrukets langsiktige interesser i å opprettholde produksjonen.

Klimaeffekten som forslaget begrunnes med er ytterst tvilsomme. Tette bestand av gran har kort omløpstid, noe som virker negativt på karbonlageret. Ved flatehogst får man et stort tap av karbon, et utslipp som skogen ikke rekker å kompensere for før det hogges på nytt. En stor prosentandel av tømmeret går til kortlevde produkter som papir. Trær som har vokst fort og tett har også dårligere kvalitet enn trær som vokser sakte, gir en rask rotasjon av karbonet som er lagret i trevirke tilbake til atmosfæren.

Skogbruksmessig:

Forslaget utgjør et sterkt inngrep i skogeierens frihet. Friheten til skogeierne må også omfatte en skogskjøtsel som gagnar naturmangfold, landskap, friluftsliv og naturopplevelser.

Lauvskog er en utmerket startkultur i skog med mye råte og velegnet for å bygge flersjiktete bestand egnet for lukket hogst. Lauvskog bør derfor framelskes, ikke hindres slik forslaget i praksis legger opp til.

Utkastet inneholder heller ingen drøfting av skogplantenes genetiske opphav. Satsningen på flatehogst med påfølgende tett planting av gran vil gjøre enkeltrærne enda mer like. Dagens frøavl utgjør en genetisk utarming og rendyrker produksjonsegenskaper på bekostning av lokal tilpassing til voksestedet/robusthet, kvistkarakter/virkeskvalitet og genetisk mangfold. Vi vil da ha en enveisstyring hvor egenskapene til trærne og deres tilpasning og kvalitet er mye basert på en fremtidsprognose for vekstforhold og næringsetterspørsel som kanskje slår feil. Det vil i hvert fall være god risikospredning å satse på flere ulike typer skogbilde, og ikke bare ett.

Friluftlivshensyn:

Tette planteskoger må ansees som rekreasjonsmessige nullområder, og må unngås – særlig i by- og tettstedsnære turområder og områder med mange hytter.

Spesifikke merknader til høringsforslaget:

Utkastet er ikke vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8-12, selv om det opplagt har en meget stor innvirkning på naturen i nær 40 % av landarealet i Norge. Dette er en formalfeil som må rettes opp før et nytt utkast sendes på høring.

Etter forvaltningsloven og utredningsinstruksen skal saker utredes grundig før vedtak fattes. I forbindelse med en revisjon av forskriften som foreslås her, må det derfor framlegges dokumentasjon av forslagens konsekvenser for biologisk mangfold, klima, skogens robusthet og tilpassing til et varmere klima. Dette er ikke gjort.

Organisasjonene støtter ikke forslagene om

- at kun bartrær skal være tellende for godkjent foryngelse
- at overgang til lauvskog skal være søknadspliktig
- å endre definisjonen av fremmede treslag

Kun bartrær som tellende treslag og søknadsplikt for overgang til lauvskog:

Organisasjonene vil igjen peke på at klimaet blir varmere og våtere, og at det derfor i framtiden vil være store endringer i naturlig vegetasjon i forhold til dagens situasjon. Mer lauvskog vil være et resultat, og vil også være gunstig for skogens stabilitet mot klimaskadene – som blir et stadig mer akutt problem. Spredning av risiko tilsier større variasjon skogens treslagssammensetning, struktur og tetthet.

Det må antas at andel skog som avvirkes med lukkede hogster vil øke vesentlig i tiden som kommer. Høringsutkastet har ikke fanget opp muligheten for utviklingen av et skogbruk som baserer seg mer på naturlig foryngelse eller drøftet hvordan foryngelse skal defineres i et kontinuitetsskogbruk.

Endret definisjon på fremmede treslag:

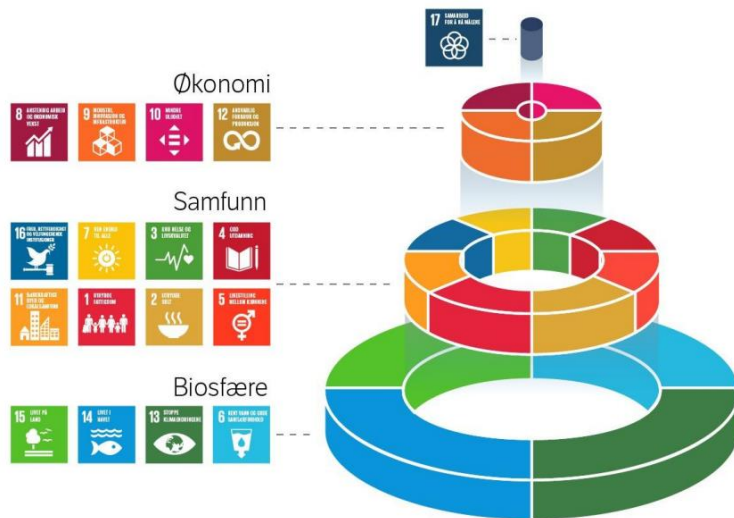
Vi reagerer på endringen på ordlyden «Kommunen kan berre gi pålegg om å forynge med treslag som naturleg høyrer heime i området» til «*Kommunen kan berre gi pålegg om å forynge med treslag som har sitt nåverande eller historiske naturlege utbreiingsområde i Noreg*». Forslaget må legge naturmangfoldlovens definisjon av fremmede treslag til grunn, dvs. at gran er et fremmed treslag utenfor sitt naturlige utbredelsesområde, dvs. på Vestlandet og Nord-Norge nord for Saltfjellet.

Vi vil for øvrig påpeke at siste avsnitt i paragraf 5 i forskriften, om bruk av utenlandske treslag, er feil. Innholdet er ikke oppdatert i henhold til naturmangfoldloven og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Konklusjon:

En forskrift for bærekraftig skogbruk må legge til rette for et langsiktig skogbruk som er både natur- og klimavennlig. Forskriften baserer seg generelt på en meget snever forståelse av ordet bærekraft. Dersom lovverket skal fortsette å ha et ensidig fokus på skogbruksinteresser, må "bærekraft" byttes ut, slik at det tydelig går frem at dette er en forskrift som hovedsakelig tar hensyn til intensiv skogsdrift. "Bærekraft" i upresisert form omfatter også sosiale hensyn, noe forskriften er helt fri for.

For at forskriften skal fortjene å assosieres som et lovverk som tar hensyn til miljø trenger den et betydelig løft og bli mye sterkere på miljøhensyn.

Vi støtter ikke de fremlagte endringene. Hele forskriften fokuserer ensidig på produksjon før ethvert annet hensyn og trenger en kraftig revisjon som sidestiller miljøaspektene med tømmerproduksjonen. Det samme gjelder skogbrukslova. Eksisterende fremtidsprognoser må brukes som kunnskapsgrunnlag ved en slik revidering slik at skogbrukslova med tilknyttede forskrifter legger til rette for et fremtidsrettet skogbruk.

Vi ber Landbruks- og matdepartementet trekke forslaget og sørge for en ny, helhetlig og flersektoriell gjennomgang av forskriften før det i revidert tilstand sendes på en ny høring. Det er stort behov for forbedringer av miljøhensynene i forskriften på en rekke ulike områder, noe vi gjerne gir innspill til i en åpen og sannhetssøkende prosess.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet, WWF, Sabima, og Natur og Ungdom

Truls Gulowsen, leder Naturvernforbundet

Karoline Andaur, generalsekretær i WWF Verdens naturfond

Gina Gylver, leder Natur og Ungdom

Christian Steel, generalsekretær i Sabima